

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/23/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716201166
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3716201166.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkyň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v právnej veci navrhovateľa G. D., nar. XX.X.XXXX, bytom G. P. č. XXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou ŠTRBÁŇ, s.r.o., so sídlom Púchov, Dvory 1932 o rozvod manželstva s Ing. K. D., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. L., O. XXX, zastúpenou Mgr. Gáborom Gálom, advokátom, so sídlom Galanta, Agátová 2513/15 a úpravu práv a povinností rodičov k maloletej K. D., nar. X.X.XXXX, zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča, na odvolanie matky maloletej Diany proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 7P/8/2016-129 zo dňa 14. decembra 2016, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. v napadnutej časti o určení vyživovacej povinnosti otca na maloletú K. **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. **m e n í** tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou K. nasledovne:

- každý nepárny týždeň v roku tak, že si dieťa vo štvrtok o 16,00 hod. prevezme pred bytom matky a v nedeľu o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- v mesiaci júl v párnom roku tak, že si dieťa dňa 1.7. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.7. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- v mesiaci august párneho roku tak, že si dieťa dňa 1.8. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.8. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- v mesiaci júl v nepárnom roku tak, že si dieťa dňa 16.7. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 31.7. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- v mesiaci august nepárneho roku tak, že si dieťa dňa 16.8. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 31.8. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- počas vianočných sviatkov v párnom roku tak, že si maloletú dňa 25.12. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 29.12. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- počas novoročných sviatkov nepárnom roku tak, že si maloletú dňa 30.12. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 4.1. nasledujúceho roku o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- počas jarných školských prázdnin v párnom roku tak, že si maloletú v pondelok o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a v nedeľu o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá;
- počas veľkonočných sviatkov v nepárnom roku tak, že si maloletú na Veľkonočný piatok o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a na Veľkonočný pondelok o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, že manželstvo účastníkov G. D., nar. XX.X.XXXX a Ing. K. D., rod. O., nar. XX.X.XXXX uzavreté dňa XX.X.XXXX v G. J., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Považská Bystrica vo zväzku 21 ročník 2012 na strane 161 pod poradovým číslom 112 rozvádza /výrok I./, maloletú K. D., nar. X.X.XXXX na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach a otcovi určil povinnosť prispievať na jej výživu sumou 80,- eur mesačne od právoplatnosti rozsudku, ktoré bude poukazovať do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky maloletej /výrok II./, ďalej upravil styk otca s maloletou K. D., nar. X.X.XXXX tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s dieťaťom: - každý nepárny týždeň v roku tak, že si dieťa vo štvrtok o 16,00 hod. prevezme pred bytom matky a v nedeľu o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - v mesiaci júl toho, ktorého roku tak, že si dieťa dňa 1.7. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.7. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - v mesiaci august toho, ktorého roku tak, že si dieťa dňa 1.8. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.8. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas vianočných sviatkov v párnom roku tak, že si maloletú dňa 25.12. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 29.12. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas novoročných sviatkov nepárnom roku tak, že si maloletú dňa 30.12. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 4.1. nasledujúceho roku o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas jarných školských prázdnin v párnom roku tak, že si maloletú v pondelok o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a v nedeľu o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas veľkonočných sviatkov v nepárnom roku tak, že si maloletú na Veľkonočný piatok o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a na Veľkonočný pondelok o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá /výrok III./, matke uložil povinnosť otcovi styk s maloletou umožniť a dieťa na styk s jej osobnými vecami pripraviť /výrok IV./ a o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania /výrok V./. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia súd uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že navrhovateľ spolu s jeho manželkou K. D. uzavreli manželstvo dňa 22.9.2012 v Považskej Bystrici. Ich manželstvo je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Považská Bystrica vo zväzku 21 ročník 2012 na strane 161 pod poradovým číslom 112. Z ich manželstva sa dňa X.X.XXXX narodila maloletá K. D.. Obaja manželia sa v priebehu konania vo svojich výpovediach stotožnili v tvrdení, že po uzavretí manželstva, do ktorého vstupovali z lásky a vzájomnej citovej náklonnosti, začali bývať v byte v Považskej Teplej, ktorý navrhovateľ nadobudol do svojho výlučného vlastníctva pred uzavretím manželstva. Súčasne sa stotožnili v tom, že ich spolužitie bolo usporiadané, a to až do narodenia maloletej K., kedy sa prestali intímne stýkať a ich vzájomná komunikácia sa začala obmedzovať len na nevyhnutnú mieru. Manželia sa rozchádzali v tvrdeniach ohľadne príčin rozvratu ich vzťahu, keď navrhovateľ uvádzal, že jeho manželka začala uprednostňovať svoje osobné záujmy pred záujmami rodiny, najmä sa vo zvýšenej miere začala venovať poľovačkám a chovu psov, v súvislosti s čím trávila veľa času mimo ich spoločnú domácnosť, kde nadviazala mimomanželský vzťah s iným partnerom. Po zistení tejto skutočnosti navrhovateľ uviedol, že manželku začal odmietiť v intímnej oblasti a po určitom čase sa odsťahoval zo spoločnej spálne. Podľa navrhovateľa v súvislosti s uvedenými aktivitami zanedbávala chod domácnosti a starostlivosť o maloletú K., čo sa prejavilo na jej oneskorenom rečovom vývine. Naopak manželka navrhovateľa pripisovala rozvrat ich vzájomného vzťahu nezájmu navrhovateľa viesť s ňou usporiadaný manželský a rodinný život, keď, podľa jej názoru, uprednostňoval svoje koničky, najmä poľovníctvo pred trávením času s ňou a maloletou K.. Navyše podľa tvrdenia manželky navrhovateľa jej riadne neprispieval finančnými prostriedkami na chod domácnosti a výživu dcéry, v dôsledku čoho tieto výdavky bola nútená zabezpečovať výlučne zo svojho príjmu, ktorým bol len rodičovský príspevok. V priebehu konania navrhovateľ uviedol, že po odchode jeho manželky zo spoločnej domácnosti aj on nadviazal mimomanželský vzťah s inou ženou, ktorý vzťah má intímny charakter, preto obaja účastníci, vzhľadom na existenciu ich mimomanželských vzťahov, pre stratu dôvery a akejkolvek citovej náklonnosti, odmietli akúkoľvek formu vzájomného zmierenia. Potom, ako navrhovateľ zistil, že jeho manželka nadviazala mimomanželský vzťah s iným mužom, táto dňa 16.9.2015 spolu s maloletou K. opustila spoločnú domácnosť a odsťahovala sa bývať k svojim rodičom do ich rodinného domu v obci E.. Následne na základe návrhu navrhovateľa Okresný súd Považská Bystrica uznesením zo dňa 18.9.2015 sp. zn. 4P/69/2015 vydal predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú K. do starostlivosti otca a matku zaviazal k povinnosti prispievať na jej výživu sumou 27,13 eur mesačne od 18.9.2015. Na základe odvolania matky Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 27.10.2015 uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica o predbežnom opatrení zmenil tak, že otcovi nariadil odovzdať maloletú K. do starostlivosti matky a súčasne otca zaviazal k povinnosti prispievať na jej výživu sumou 35,- eur mesačne od 1.11.2015. Svoje rozhodnutie odvolací súd odôvodnil tým, že je nevyhnutné predbežnou úpravou ponechať maloletú v starostlivosti matky, ktorá túto dlhodobu (viac ako dva roky) zabezpečuje. Voči tejto starostlivosti otec do 11.9.2015

nemal žiadne výhrady (v tento deň prvýkrát navštívil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica). Nedostatky v starostlivosti o maloletú neboli zistené ani úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Maloletá bola od svojho narodenia v osobnej celodennej starostlivosti matky, ktorá s ňou bola na rodičovskej dovolenke, zabezpečovala jej starostlivosť. Pokiaľ matka spoločnú domácnosť spolu s maloletou opustila pre pretrvávajúce nezhody medzi rodičmi, nemožno len z tohto dôvodu vyvodit', že nie je schopná naďalej starostlivosť o maloletú zabezpečovať. Neschopnosť matky zabezpečovať starostlivosť o maloletú nemožno vyvodit' ani zo skutočnosti, že matka sa venuje kynológii. Kolízny opatrovník, ktorý dňa 13.10.2015 (po rozhodnutí prvostupňového súdu) prešetril pomery v rodinnom dome v Štiavniku, do ktorého matka s maloletou odišla a správu o šetrení týchto pomerov predložil odvolaciemu súdu, nezistil, že by matka nevytvorila vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú. Ďalej z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že pokiaľ má matka vytvorené vhodné bytové podmienky pre starostlivosť o maloletú, ktorú doposiaľ aj fakticky zabezpečovala, niet v tomto štádiu konania žiadny zákonný dôvod neoponechať maloletú v jej starostlivosti a nerozhodnúť o platení výživného zo strany otca v nevyhnutnej miere, a to až do rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd pri svojom rozhodnutí zohľadnil aj stanovisko kolízneho opatrovníka zo dňa 26.10.2015, podľa ktorého maloletá K. je dieťa v útľom veku, odlúčenie a absencia prítomnosti matky, ktorá doposiaľ denne zabezpečovala jej starostlivosť, by mohla v budúcnosti zanechať na dieťaťati psychické následky, a preto je potrebné, aby dieťa malo naplnené i tieto základné potreby, a tým je prítomnosť matky. Po dočasnom zverení maloletej K. do osobnej starostlivosti matky na návrh otca vydal Okresný súd Považská Bystrica dňa 17.12.2015 sp. zn. 4P/69/2015 predbežné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk otca s maloletou K. tak, že otec sa stal oprávnený sa s dieťaťom stretávať dňa 25.12.2015 v čase od 9,00 hod. do 18,00 hod. a ďalej každý nepárny týždeň v mesiaci od soboty od 9,00 hod. do nedele do 16,00 hod.. Po dočasnom zverení maloletej K. do osobnej starostlivosti otca na základe predbežného opatrenia Okresného súdu Považská Bystrica otec s maloletou K. navštívil klinického psychológa Mgr. P. D., ktorá vo svojej správe zo dňa 13.11.2015 u dieťaťa diagnostikovala oneskorený vývin reči, nonverbálnu komunikáciu, dysfonický hlas, negativistické správanie. Podľa uvedenej správy klinického psychológa Mgr. Terézie Sárincovej bola vyzdvihnutá dobrá práca otca s maloletou K., ktorá pomohla eliminovať negatívne nonverbálne správanie dieťaťa s tým, že u maloletej K. sa začali objavovať verbálne komunikačné imitácie a gestá. Zároveň z uvedenej správy vyplýva, že otec svojimi kvalitnými stimulačnými stratégiami zastavil prehlbujúci sa stav komunikačnej bezrečovosti a negatívneho správania sa dieťaťa. Dňa 7.12.2015 otec s maloletou K. navštívil psychológa PhDr. Slávku Čepelovú, PhD., Košeca, ul. Hlavná 8/144, ktorá vo svojej písomnej správe zo dňa 7.12.2015 uviedla, že otec ju požiadal o psychologické vyšetrenie dieťaťa. Podľa správy psychológa PhDr. Slávky Čepelovej, PhD. sa v testoch jasne preukázalo represívne správanie matky voči maloletej K., ktorú používa ako nástroj pomsty voči svojmu manželovi, matka neuprednostňuje základné psychické potreby dieťaťa, ale svoje záujmy a represívne správanie, čo narúša kvalitu života maloletej K. a jej základné potreby pre zdravý psychický vývin. Zároveň PhDr. Slávka Čepelová, PhD. odporučila intenzívny styk otca s maloletou K. pre zabezpečenie jej zdravého psychického vývoja. Vzhľadom na rozdielnosť návrhov oboch rodičov na úpravu ich práv a povinností k maloletej K. na čas po rozvoде, keď otec požadoval, aby maloletá K. bola zverená do jeho osobnej starostlivosti a alternatívne žiadal, aby dieťa bolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, čo matka zásadne odmietala a navrhovala maloletú K. zverit' do jej osobnej starostlivosti, pričom obaja rodičia tieto svoje návrhy odôvodňovali lepšími podmienkami a lepšími svojimi osobnostnými predpokladmi pre výchovu dieťaťa, súd v konaní nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, pričom za znalca ustanovil PhDr. Andreja Benkoviča, ktorý vo svojom Znaleckom posudku č. 72/2016 po vyšetrení maloletej K. ako aj oboch jej rodičov v závere zhrnul, že maloletá K. si v jej doterajšom vývine vybudovala vzťahovú väzbu k obidvom rodičom. Obidvaja rodičia sú pre dieťa vzťahovo významné osoby, ktoré pozná a má k nim vybudovanú dôveru, resp. cíti sa v ich blízkosti bezpečne. Maloletá K. na ich prítomnosť reaguje pozitívne, v rámci vykonaného vyšetrenia nepreferovala významne ani jedného z rodičov. Obaja rodičia majú pritom vybudovanú vzťahovú väzbu s maloletou, maloletá K. je pre nich vzťahovo významná osoba. Znalec nezistil, že by vzťah maloletej K. k tomu-ktorému rodičovi bol v negatívnom smere ovplyvňovaný zo strany druhého rodiča, a to napriek tomu, že rodičia majú voči sebe navzájom výhrady v otázke osobnostných kompetencií zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Z vyšetrenia maloletej K. znalec zistil, že sa jedná o 3-ročné dieťa, ktorého kognitívny, mentálny vývin je hraničný. Kognitívny vývin maloletej aktuálne výrazne zaostáva, a to najmä z hľadiska slovo-pojmového myslenia. V ďalšom období vo vyššom fyzickom veku v období zaškolenia, resp. začatia s povinnou školskou dochádzkou bude potrebné diferenciálnou diagnostikou posúdiť, resp. vylúčiť, či sa nejedná o duševnú zaostalosť, a to aj vzhľadom k pozitívnej rodinnej anamnéze zo strany matky maloletej. Jej sociálne správanie je výrazne nesamostatné a v dôsledku

expresívnej poruchy reči inhibované, je možné očakávať, že aj zaradenie maloletej do materskej školy bude vyžadovať individuálny prístup, nebude s ostatnými deťmi (rovesníkmi) schopná kooperovať na takej úrovni, aby dochádzalo k plnohodnotnému integrovaniu, či vzájomnej hre, ktorá sa vzhľadom k jej fyzickému veku očakáva. Podľa znalca je potrebné zväziť individuálnu integráciu maloletej v materskej škole ako žiačky s narušenou komunikačnou schopnosťou, resp. zväziť jej zaradenie do špeciálnej materskej školy pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou. Z vyšetrenia matky znalec zistil, že táto má vybudovanú pozitívnu citovú väzbu k K., maloletá je pre ňu vzťahovo významná osoba. Matka má dostatočné rodičovské kompetencie k zabezpečovaniu starostlivosti a výchovy dieťaťa. Podľa zistenia znalca ťažkosti, resp. oneskorenia vo vývine maloletej nie sú v príčinnej súvislosti s exogénnymi (vonkajšími) faktormi prostredia, čiže nie sú v príčinnej súvislosti s nevhodnou starostlivosťou matky o maloletú, ale sú v príčinnej súvislosti s endogénnymi (vnútornými) faktormi vývinu maloletej. Z vyšetrenia otca znalec zistil, že osobnosť otca maloletej je primerane štruktúrovaná a nevykazuje žiadnu psychopatológiu, ktorá by bola v kontraindikácii so zabezpečovaním starostlivosti a výchovy o maloletú. Podľa znalca otec maloletej má dostatočné osobnostné predpoklady k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletú. Maloletá K. a jej vývin je z pohľadu jej otca prioritou, otec chce aktívne napomáhať k tomu, aby sa maloletá dobre vyvíjala a snaží sa prispôbovať svoj život a svoje záujmy tejto potrebe. K otázke možnosti zverenia maloletej K. do osobnej starostlivosti otca, prípadne striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, v znaleckom posudku znalec uviedol, že obidvaja rodičia majú dostatočné osobnostné predpoklady k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletú. Vyšetrením rodičov neboli zistené také skutočnosti, ktoré by oprávňovali k objektívnemu porovnávaniu rodičov v zmysle lepších či horších osobnostných predpokladov k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletú. Aj napriek kvalitnej vzťahovej väzbe otca s maloletou znalec neodporučil, vzhľadom k fyzickému veku a vývinovému obdobiu maloletej, túto zveriť do osobnej starostlivosti otca. Pre maloletú by to vzhľadom k jej fyzickému veku a vývinu mohlo mať negatívne následky v zmysle emocionálneho strádania osoby, teda matky, s ktorou doteraz je väčšinu svojho života. Striedavá osobná starostlivosť s nižšou frekvenciou striedania, t.j. v 4-dňových intervaloch za predpokladu zachovania jedného predškolského zariadenia, jedného logopéda, prípadne iných špecialistov, ktorí budú potrební v rámci jej vývinu, mohla by byť zo psychologického hľadiska riešením v zmysle zabezpečovania starostlivosti s rizikom, že maloletá nedosiahla vo veku 3 rokov takú úroveň kognitívneho vývinu, aby sa mohla viac či menej sama rozhodnúť, resp. vyjadriť svoj názor k striedavej osobnej starostlivosti. Podľa názoru znalca, ktorý vyjadril v podanom znaleckom posudku, závažným rizikom striedavej osobnej starostlivosti v prípade maloletej K. sú jej objektívne problémy v kognitívnom vývine, keď najmä pri jej vzdorovitom správaní by striedavá osobná starostlivosť neprispela k zabezpečeniu väčšej stability prostredia, keďže striedavá osobná starostlivosť kladie väčšie nároky na maloleté dieťa v zmysle adaptačných mechanizmov osobnosti. Inými slovami sa maloletá ťažšie podriaďuje výchovným požiadavkám na ňu kladených, reaguje vzdorovito, pričom striedavá osobná starostlivosť by ťažko dokázala zabrániť tomu, aby maloletá nezačala manipulovať požiadavkami rodičov na ňu kladených podľa toho, čo by jej viac vyhovovalo. V samotnom závere znaleckého posudku znalec zdôraznil, že striedavá osobná starostlivosť vzhľadom k aktuálnemu kognitívnemu a osobnostnému vývinu nie je v prípade maloletej K. vhodnou formou zabezpečenia jej výchovy. Na pojednávaní dňa 29.11.2016 v konaní ustanovený znalec PhDr. Andrej Benkovič uviedol, že zotráva na záveroch ním podaného znaleckého posudku, pričom vo svojej výpovedi zdôraznil, že maloletá K. je vzhľadom na svoj kognitívny vývin do určitej miery oneskorená, čo sa prejavuje jednak rečovou zaostalosťou a jednak jej vzdorovitým správaním. Vzhľadom na jej nízky vek v súčasnej dobe nie je možné u nej diagnostikovať mentálnu zaostalosť, pretože náležitou výchovou a osobitnou starostlivosťou v predškolskom zariadení a najmä pravidelnými návštevami logopéda, sa tento jej oneskorený kognitívny vývoj môže odstrániť. Znalec opätovne zopakoval, že vzhľadom na túto zaostalosť maloletej K. je nevyhnutné, aby navštevovala jedno predškolské zariadenie a jedného špecialistu z oblasti logopédie. Tieto dva faktory sú podľa znalca zásadnými otázkami pre vyvodenie záveru, že striedavá osobná starostlivosť aj napriek tomu, že obaja rodičia z hľadiska svojich osobnostných vlastností spĺňajú predpoklady pre výchovu dieťaťa, nie je pre maloletú K. v súčasnej dobe vhodná. Tento záver znalec zdôraznil aj v tej súvislosti, že v priebehu konania matka spolu s maloletou Dianou zmenila svoje bydlisko, keď sa presťahovala bývať k svojmu priateľovi od obce Hontianske Nemce, t.j. do miesta vzdialeného od miesta bydliska otca cca 175 km. Vo svojej výpovedi znalec tiež opätovne zdôraznil, že obidvaja rodičia, teda ako matka, tak aj otec, majú zásadný význam z hľadiska výchovy dieťaťa, keďže maloletá K. má k obojm vytvorený silný citový vzťah a pozitívne reaguje na prítomnosť matky, ale aj na prítomnosť otca, ktorú si svojimi prejavmi priam vyžaduje. Absencia vplyvu oboch rodičov na výchovu maloletej by mohla byť negatívom, preto podľa znalca je potrebné pravidelnou realizáciou styku zabezpečiť vplyv otca na výchovu maloletej v čo možno najširšom rozsahu. Ako už bolo vyššie

uvedené, matka spolu s maloletou K. v priebehu konania zmenili svoje bydlisko, keď sa matka spolu s dieťaťom v mesiaci júl 2016 odsťahovala bývať k svojmu priateľovi do obce Hontianske Nemce. Na pojednávaní dňa 29.11.2016 manželka navrhovateľa uviedla, že spolu s dcérou býva u svojho priateľa O. J. v Hontianskych Nemciach v rodinnom dome jeho rodičov. Uviedla, že v uvedenej domácnosti majú zariadenú samostatnú bytovú jednotku, v ktorej bývajú spolu s 12-ročnou dcérou jej súčasného priateľa. Jej priateľ O. J. má k maloletej K. vytvorený kladný vzťah, s jej výchovou jej pomáha. Na základe podanej žiadosti je matka maloletej K. na predĺženej materskej dovolenke, pričom jej jediným zdrojom príjmu je len rodičovský príspevok, ktorý mesačne poberá vo výške 226,- eur. Od mesiaca september 2016 bola maloletá K. prijatá do Materskej školy v Hontianskych Nemciach s tým, že toto predškolské zariadenie navštevuje po dobu 4 hodín denne. Podľa matky si maloletá K. na kolektív v materskej škole zvykla, návšteva predškolského zariadenia jej prospieva, čo sa v pozitívnom smere prejavilo na zlepšení jej komunikačných schopností. Matka s maloletou K. tiež navštevuje Logopedickú ambulanciu MUDr. Štefánikovej v Bytči, avšak vzhľadom na zmenu svojho bydliska plánuje s dieťaťom vstúpiť do klientely Logopedickej ambulancie MUDr. Lendvorskej v Krupine. Otec maloletej K. na pojednávaní dňa 29.11.2016 uviedol, že aj napriek neodporúčaniu v konaní ustanoveného znalca zveriť maloletú K. do jeho osobnej starostlivosti, ani do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, zotrúva na svojom návrhu, aby v prípade rozvodu manželstva bola maloletá K. vychovávaná striedavo oboma rodičmi s tým, že striedavá osobná starostlivosť by sa realizovala v týždňových intervaloch. Zdôraznil pritom, že má vytvorené všetky podmienky, ako bytové, tak aj osobnostné a materiálne na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dcéru. Poukázal na to, že býva v kompletne zariadenom 3-izbovom byte spolu so svojou súčasnou priateľkou, pričom hoci pracuje ako hasič v 24-hodinových pracovných smenách, jeho zamestnávateľ je ochotný mu pracovné smeny rozvrhovať tak, aby starostlivosť o dcéru mohol zabezpečovať osobne. Navrhovateľ zdôraznil, že v starostlivosti o dcéru by mu pomáhali tiež jeho rodičia, ktorí majú k maloletej vytvorený silný citový vzťah a navyše bývajú v blízkosti jeho bydliska. Od 13.7.2016, kedy sa matka spolu s maloletou K. odsťahovala bývať do Hontianskych Nemiec, sa s maloletou stretáva pravidelne každý nepárny víkend, a to napriek vzdialenosti medzi jeho bydliskom a súčasnou adresou bydliska matky. Navrhovateľ súčasne potvrdil skutočnosť uvádzanú jeho manželkou, že maloletá K. urobila od mesiaca august 2016 v pozitívnom smere pokrok v oblasti jej verbálneho prejavu. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, ktorý dňa 21.7.2016 vykonal šetrenie v domácnosti otca, vyplýva, že otec obýva kompletne zariadený 3-izbový byt, v ktorom má pre maloletú K. vytvorené veľmi dobré bytové podmienky. V tesnej blízkosti uvedeného bytu bývajú v rodinnom dome otcovi rodičia, u ktorých má maloletá K. vytvorený svoj vlastný detský kútik na hranie, z čoho je zrejmé, že dieťa je u starých rodičov zvyknuté a prostredie je mu dobre známe. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen o vykonaní šetrenia v domácnosti matky vyplýva, že matka spolu s maloletou K. býva v rodinnom dome, ktorý sa nachádza vo vlastníctve rodičov jej súčasného priateľa O. J.. Spolu so svojím priateľom, maloletou K. a 12-ročnou dcérou matkinho priateľa obývajú poschodie tohto rodinného domu, kde sa nachádzajú 2 izby, kuchyňa a sociálne zariadenie. Zo správy o vykonanom šetrení ďalej vyplýva, že matka starostlivosť o maloletú K. riadne zabezpečuje, v tomto smere neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré by bránili ponechať dieťa v osobnej starostlivosti matky. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 18, § 23 ods. 1, § 24 ods. 1, 2 a 4, § 25 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvale rozvrátené, o čom svedčí skutočnosť, že navrhovateľ spolu s manželkou od mesiaca september 2015 nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nehospodária, intímne sa nestýkajú a ich vzájomná komunikácia sa obmedzuje len na otázky týkajúce sa ich spoločnej dcéry, maloletej K.. Hlavnú príčinu rozvratu manželstva účastníkov pritom súd vzhliadol v tom, že manželka navrhovateľa počas ich vzájomného spolužitia nadviazala mimomanželský vzťah s iným partnerom, čo viedlo k vzájomnému citovému odcudzeniu sa účastníkov a v konečnom dôsledku vyústilo v odchod manželky zo spoločnej domácnosti. Uvedený mimomanželský vzťah manželky navrhovateľa pretrváva aj v súčasnej dobe, pričom existenciu obdobného vzťahu v súčasnej dobe pripustil už aj navrhovateľ a existencia uvedených mimomanželských vzťahov má za následok, že účastníci navonok deklarujú, že vo vzájomnom vzťahu stratili dôveru a akýkoľvek citový vzťah, z dôvodu čoho ani jeden z nich je ochotný vyvinúť úsilie, ktoré by smerovalo k ich vzájomnému zmiereniu. Keďže obaja účastníci v súčasnej dobe nepripúšťajú možnosť vzájomného zmierenia a obnovenia manželského spolužitia, súd návrhu navrhovateľa o rozvod manželstva v zmysel citovaného zákonného ustanovenia § 23 ods. 1 Zákona o rodine vyhovel. Už v čase prerušenia vzájomného spolužitia účastníkov v mesiaci september 2015 začali medzi nimi vznikať nezhody ohľadne zabezpečovania osobnej starostlivosti o maloletú K.. V tejto súvislosti bolo dieťa v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 4P/69/2015 predbežným opatrením dočasne zverené do starostlivosti matky, ktorá výchovu dieťaťa zabezpečuje aj v súčasnej dobe s tým, že otec sa na

základe ďalšieho predbežného opatrenia vydaného v tom istom konaní Okresného súdu Považská Bystrica s maloletou K. pravidelne stýka v rozsahu každý nepárny týždeň v sobotu od 9,00 hod. do nedele do 16,00 hod. Rodičia v priebehu konania o rozvod manželstva dohodu o úprave ich práv a povinností k maloletej K. na čas po rozvode neuzavreli, naopak, otec zotrval na svojom návrhu, aby maloletá K. bola zverená do jeho osobnej starostlivosti, alternatívne, aby bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že táto sa bude realizovať v pravidelných týždňových intervaloch. Matka požadovala, aby maloletá K. bola zverená do jej osobnej starostlivosti, pričom každý z rodičov vyzdvihoval svoje osobné predpoklady pre výchovu dieťaťa, pričom tiež rodičia poukazovali na to, že druhý z rodičov počas ich vzájomného spolužitia starostlivosť o maloletú K. zanedbával, čo sa prejavilo na jej oneskorenom kognitívnom vývoji. Z výsledkov znaleckého dokazovania, ktoré súd v konaní o rozvod manželstva nariadil znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí vyplynulo, že obidvaja rodičia sú pre maloletú K. vzťahovo významné osoby, ktoré pozná a ku ktorým má vybudovanú dôveru, resp. sa cíti v ich blízkosti bezpečne. Na prítomnosť oboch rodičov pozitívne reaguje a aj obidvaja rodičia majú vybudovanú k maloletej K. vzťahovú väzbu a pre oboch je dieťa vzťahovo významná osoba. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že matka maloletej má dostatočné rodičovské kompetencie k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletú, pričom ťažkosti, resp. oneskorenia vo vývine maloletej nie sú v príčinnej súvislosti s nevhodnou starostlivosťou matky o maloletú. Podľa znalca aj otec má dostatočné osobnostné predpoklady k zabezpečovaniu starostlivosti o maloletú. Znalec zistil, že vývin dieťaťa je v jeho živote prioritou a v tomto smere chce aktívne napomáhať. Vyšetrením rodičov zo strany znalca neboli zistené také skutočnosti, ktoré by oprávňovali k objektívnemu porovnávaniu rodičov v zmysle lepších či horších osobných predpokladov zabezpečovania starostlivosti o maloletú. Aj napriek kvalitnej vzťahovej väzbe otca s maloletou však znalec vzhľadom k fyzickému veku dieťaťa, jeho oneskorenému kognitívnemu vývinu a tiež vzhľadom na možné riziko emocionálneho strádania matky, s ktorou maloletá K. doposiaľ strávila väčšinu svojho času, teda života, neodporučil dieťa zveriť do osobnej starostlivosti otca a v podstate konštatoval, že striedavá osobná starostlivosť o maloletú, vzhľadom k jej aktuálnemu kognitívnemu a osobnostnému vývinu, nie je vhodnou formou zabezpečovania jej výchovy. Na druhej strane, ako už bolo uvedené, znalec konštatoval, že otec je pre maloletú K. vzťahovo významná osoba. K otcovi má maloletá K. vybudovanú dôveru a otec je významný prvok, ktorý z hľadiska svojej autority môže prispieť k zdravému vývoju dieťaťa. Znalec preto doporučil, aby sa vzťahová väzba medzi otcom a maloletou Dianou do budúcnosti aj naďalej upevňovala, čo za danej situácie, keď rodičia nežijú spolu, možno dosiahnuť len realizáciou styku otca s maloletou v čo možno najširšom rozsahu. Preto vychádzajúc z uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení, prihliadajúc na právo rodiča, ale zároveň aj na právo dieťaťa na pravidelné udržiavanie vzájomných kontaktov a na zachovávanie rodinných zväzkov (článok 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky- Dohovor o právach dieťaťa - články 7,8,9), súd ohľadne úpravy práv a povinností rodičov k maloletej K. na čas po rozvode rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, t.j. maloletú K. zveril do osobnej starostlivosti matky a zároveň otcovi v pomerne rozsiahlom rozsahu, berúc do úvahy kvalitatívnu úroveň ich vzájomného vzťahu a v neposlednom rade aj aktuálnu vzdialenosť ich bydlísk, upravil rozsah styku. Súd zároveň otca zaviazal k povinnosti prispievať na výživu maloletej K. sumou 80,- eur mesačne, ktorá čiastka plne zodpovedá súčasným odôvodneným potrebám dieťaťa, ako aj možnostiam a schopnostiam otca ako povinného. Pri určení výšky výživného súd pritom zohľadnil, že obaja rodičia okrem maloletej K. inú vyživovaciu povinnosť nemajú. Matka je na predĺženej materskej dovolenke a jej jediným zdrojom príjmu je len rodičovský príspevok. Otec podľa správy svojho zamestnávateľa Ministerstvo vnútra SR dosiahol za obdobie od 1.12.2015 do 31.11.2016 priemerný mesačný zárobok vo výške 750,40 eur netto. Z uvedeného príjmu však okrem súdom určeného výživného bude zabezpečovať výživu maloletej K. v čase pomerne rozsiahleho styku, navyše značné množstvo finančných prostriedkov bude otec musieť v súvislosti s realizáciou styku investovať na úhradu cestovných nákladov, ktoré mu vzniknú vzhľadom na značnú vzdialenosť jeho bydliska od súčasného bydliska maloletej K.. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku do výroku o určení výšky vyživovacej povinnosti otca na maloletú K. a do výroku o úprave styku otca s maloletou K. podala včas odvolanie matka maloletej K.. Uviedla, že súd prvej inštancie jeho svoje rozhodnutie o úprave styku otca s maloletou K. nedostatočne odôvodnil. Svoje rozhodnutie sa snažil odôvodniť vykonaným znaleckým dokazovaním, pričom však túto svoju argumentáciu neuplatňoval dôsledne, ale účelovo v prospech otca maloletej. Poukázala aj na udalosti, ktoré predchádzali tomuto konaniu, konkrétne na situáciu, kedy sa rozhodla nefungujúce manželstvo ukončiť a opustiť spoločnú domácnosť. Následne došlo k vydaniu predbežného opatrenia, len na základe tvrdení otca maloletej, bez toho, aby sa k tomu ona mohla vyjadriť, pričom tomuto návrhu

sa dostalo absolútnej podpory zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, a to bez objektívneho posúdenia veci. Predbežným opatrením bola maloletá K. zverená dočasne do starostlivosti otca, pričom v rozhodnutí absentovala úprava styku matky s maloletou K.. Vôbec sa nebral zreteľ záujmy maloletej K. ale len na záujmy jej otca a v tomto je pokračované aj v tomto konaní, o čom svedčí napadnuté rozhodnutie. V napadnutom rozsudku sa súd odvoláva na rôzne posudky, vyjadrenia, správy, ktoré majú jediný cieľ, vyznieť v prospech otca maloletej, a postrádajú akúkoľvek objektívnosť a sú v rozpore so skutočným stavom veci. Všetky tieto tvrdenia však vyvracia znalecký posudok nezaujatého súdneho znalca PhDr. Andreja Benkoviča. Matka konkrétne poukázala na správu klinickej logopedičky Mgr. Terézie Sárincovej, ktorá pripisuje oneskorený vývin reči maloletej negativistickému správaniu maloletej k matke s tým, že otec svojimi kvalitnými stimulačnými stratégiami tento stav zastavil. Zo znaleckého posudku PhDr. Benkoviča však vyplýva, že ťažkosti, respektíve oneskorenia vo vývine maloletej nie sú v príčinnej súvislosti s exogénnymi (vonkajšími) faktormi prostredia, čiže nie sú v príčinnej súvislosti s nevhodnou starostlivosťou matky maloletou, ale sú v príčinnej súvislosti s endogénnymi (vnútornými) faktormi vývinu maloletej. To znamená, že matka v žiadnom prípade nezanedbala nič, čo sa týka starostlivosti o maloletú, vrátane jej vývinových potrieb ale naopak robí v prospech maloletej maximum, vrátane navštevovania logopedičky aj psychologičky. Aj v správe psychologičky PhDr. Slávky Čepelovej sú uvedené tvrdenia, že sa jasne preukázalo represívne správanie matky voči maloletej K., ktorú používa ako nástroj pomsty voči manželovi, že uprednostňuje svoje záujmy a represívne správanie pred základnými psychickými potrebami dieťaťa, čo narúša kvalitu života maloletej K. a jej základné potreby pre zdravý psychický vývin. Tieto tvrdenia súd prvej inštancie zaprotokoloval a uviedol v rozsudku, pričom nepoukázal na to, že tieto tvrdenia sú v rozpore so znaleckých posudkov, ktorý bol v konaní podaný. Nezvratným dôkazom o tom, že otcovi nejde o objektívne blaho maloletej K., ale výslovne iba o jeho ego je aj tá skutočnosť, že v prípade keby súd zveril maloletú do jeho výlučnej starostlivosti, navrhuje diametrálne iný styk pre matku maloletej ako navrhuje pre seba ak by sa garde obrátilo, čo konajúci súd nezaujímal. Podľa matky je celé konanie pred súdom prvej inštancie zaťažené zaujatnosťou, subjektívnym postojom k dôkazom, čo je možné vidieť aj z obsahu zápisníc o jednotlivých pojednávaníach. Súd prvej inštancie určil styk otca s maloletou K. v nezvyčajne širokom rozsahu pri tak malom dieťati (3 roky), pričom rozsah styku ako ho určil súd je stykom pre deti väčšie, ktoré navštevujú základnú školu a nie sú až tak veľmi citovo naviazané na jedného z rodičov a hlavne sú bez akéhokoľvek hendikepu a vývinového oneskorenia. Konajúci súd nechal pri určení styku do úvahy záujem maloletej K., zlepšenie jej kognitívneho a mentálneho vývinu, ktorý je v jej prípade hraničný a vyžaduje si enormnú snahu a úsilie zo strany rodiča, v ktorého je starostlivosť ako aj zo strany samotnej maloletej. Tento stav vyžaduje stálosť prostredia, v ktorom maloletá vyrastá a toto sú rozhodujúce kritéria pre určenie styku otca s maloletou. Samotný konajúci súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, a priznal to aj samotný otec maloletej, že zaostávanie vývinového štádia maloletej K. sa zlepšuje. Zlepšuje sa však vďaka tomu, v akom prostredí a akým spôsobom teraz maloletá K. žije, aká starostlivosť sa jej poskytuje. Nie je vystavená stresu, ktorými pramenil z nefungujúceho vzťahu jej rodičov, z napätia. V záujme maloletej K. je, aby napredovanie a zlepšovanie zaostávania jej vývinového štádia naďalej pokračovalo a toto je možné dosiahnuť len tak, že sa zachová súčasný spôsob života maloletej a starostlivosť o ňu. Matka si je vedomá toho, že otec zohráva v živote maloletej a pri jej výchove dôležitú úlohu a v styku mu nechce brániť, ale aj otec by si mal uvedomiť, že prvoradá je záujem maloletej a ten je možný dosiahnuť len pokračovaním existujúcej starostlivosti o maloletú, t.j. stálosťou jej výchovného prostredia, osobnou prítomnosťou matky, čo potvrdil aj znalec PhDr. Benkovič. O tom, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o úprave styku otca maloletou nechal do úvahy záujem maloletej svedčí aj to, že styk otca umožnil každý nepárny týždeň od štvrtka od 16.00 hod.. Súdu však bolo známe, že maloletá K. navštevuje predškolské zariadenie počas celého týždňa, t.j. aj v piatok a bolo mu známe aj to, že pre zlepšenie vývoja maloletej K. je nevyhnutná stálosť jej výchovného prostredia vrátane dochádzky do predškolského zariadenia, do ktorého sa maloletá rýchlo adaptovala. Aj zo znaleckého posudku znalca PhDr. Benkoviča vyplýva, že maloletá K. je citovo silno viazaná na matku. Súd prvej inštancie však túto skutočnosť pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletou nechal do úvahy. Znalec sa okrem iného jednoznačne vyjadril aj ohľadom styku otca s maloletou K. tak, že tento navrhol v rozsahu od piatka do nedele s prespaním, čím by sa vytvoril priestor k rozvíjaniu už aj tak dobrého vzťahu maloletej k otcovi. Konajúci súd však upravil styk otca s maloletou odlišne od odporúčania znalca a toto nijako neodôvodnil. Podľa matky ďalej súd prvej inštancie pri rozhodovaní o styku otca s maloletou zohľadnil iba pozitívne charakterové vlastnosti otca, ktoré sa uvádzajú v podanom znaleckom posudku, ale záujem maloletej a dôvody, prečo znalec odporúčal výlučnú starostlivosť matky o maloletú na čas po rozvode už nezohľadňoval. Nakoniec matka maloletej poukázala na skutočnosť, že úprava styku otca s maloletou tak ako ju vykonal súd prvej inštancie, bude mať za následok vážne narušenie zabehnutého života maloletej, narušenie stálosti

prostredia, ktoré je pre maloletú dôležité. Poukázala aj na to, že vianočné sviatky v roku 2016 pripadli na nepárny víkend a v zmysle rozsudku je otec oprávnený si prevziať maloletú dňa 25.12. a mať ju až do 29.12., čo by v prípade právoplatnosti rozsudku znamenalo, že maloletá by bola v celé vianočné sviatky u otca a s mamou by sa ani nestretla, pričom v roku 2017 vianočné sviatky vychádzajú obdobne ako v roku 2016. Rovnako pokiaľ ide o narodeniny maloletej K., táto má narodenie 2.7., ale úprava styku súdom prvej inštancie túto skutočnosť nezohľadňuje a každý rok narodeniny maloletej K. pripadnú do obdobia, v ktorom by mala byť s otcom, čiže by maloletá nikdy nestrávila svoje narodeniny s matkou. Matka nepokladá za dôvodné ani upravovať styk maloletej s otcom počas prázdnin, keď táto nie je školopovinná a nie je pre ňu rozhodujúce, kedy sú jarné a letné alebo jesenné prázdniny. Pokiaľ ide o výživné, podľa matky súd prvej inštancie bol až nadmieru ústretový voči otcovi, keď suma 80 eur určeného výživného je stanovená jednoznačne v prospech otca a nie v prospech maloletej K.. Matka navrhovala výživné vo výške 120 eur, čo je suma zodpovedajúca príjmom a výdavkom otca, jeho schopnostiam a možnostiam a zodpovedá aj odôvodneným potrebám maloletej. Na základe uvedených skutočností matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku otca s maloletou zmenil tak, že styk otca s maloletou bude upravený na každý nepárny týždeň v roku v čase od piatka 16.00 hod. do nedele 18.00 hod., v mesiaci júl toho ktorého roka na každý druhý nepárny týždeň v júli od štvrtka 9.00 hod. do nedele 18.00 hod., v mesiaci august toho ktorého roka na každý druhý nepárny týždeň v auguste od štvrtka 9.00 hod. do 18.00 hod. a počas vianočných sviatkov tak, že si otec dieťa prevezme 26.12. o 9.00 hod. a dňa 28.12. o 18.00 hod. dieťa matke vráti, pričom v deň 24.12. a 25.12. bude dieťa u matky a to aj v prípade, ak tieto dni pripadnú na nepárny týždeň, kedy by dieťa malo byť inak v zmysle rozsudku u otca. V časti určenia výživného otca na maloletú K. navrhla matka, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak že otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 120 eur mesačne odo dňa podania návrhu.

3. K odvolaniu sa písomne vyjadril otec maloletej. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne, vychádzajúce zo spoľahlivo a dôkladne zisteného skutkového stavu, ktoré má oporu v zákone, vychádza z vykonaného dokazovania, z konštantnej judikatúry slovenských a českých súdov, ale aj európskych súdov a je aj v záujme maloletej K.. Matka v celom odvolaní poukazuje na záujem maloletej, ale na druhej strane chce maloletej odoprieť styk s otcom, s ktorým má maloletá vytvorený veľmi pozitívny vzťah a ktorý sa o ňu riadne staral počas celého obdobia kedy mu bola zverená do osobnej starostlivosti predbežným opatrením ale aj do doby, kedy s ňou matka opustila spoločnú domácnosť. Predbežné opatrenie, ktorým bola maloletá zverená do starostlivosti otca, bolo vydané výlučne z dôvodov, ktoré objektívne zapríčinila samotná matka svojím konaním tým, že zanedbávala starostlivosť o maloletú a venovala sa len svojim koníčkom a novému priateľovi. Otec sa svojím návrhom na nariadenie predbežného opatrenia snažil chrániť záujmy maloletej K.. Na druhej strane to bola práve matka, kto zanedbal potreby a záujem maloletej K., pričom maloletá má do dnešného dňa určitú vadu, ktorá spočíva v oneskorenom vývine reči, čo môže byť aj negatívnym dôsledkom správania sa matky voči dcére, ktorú ako batolu opustila a uprednostnila svoje záujmy. Otec nechápe, prečo matke prekáža styk upravený v rozsudku súdu prvej inštancie, pretože ide v podstate o jeden deň navyše oproti styku, ktorý sa realizuje teraz, čo nemožno považovať za obzvlášť široký styk. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za subjektívne v snahe vyhovieť otcovi, ale za rozhodnutie, ktoré sleduje záujmy maloletého dieťaťa a je odrazom normatívnych záväzkov, aby súdy rozhodovali vždy predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa a nie v súlade s očakávaniami a predstavami rodičov. Matka sa svojím odvolaním vlastne domáha, aby otec bol zo života maloletej úplne vylúčený, pričom vôbec neberie zreteľ na to, že to bola práve ona, ktorá bez zaváhania opustila manžela a presťahovala sa do miesta viac ako 200 kilometrov vzdialeného od miesta ich predchádzajúcej spoločnej domácnosti, kde maloletá žila od svojho narodenia. Matka poukazuje na to, že maloletá navštevuje predškolské zariadenie a to, že si otec vyzdvihne dcéru už vo štvrtok o 16.00 hodine považuje za narušenie jej bežného režimu. Ak by takéto tvrdenie matky malo byť pravdou, tak potom by ani matka nemohla maloletú zobrať napríklad vo štvrtok na predĺžený víkend na výlet alebo na návštevu k svojim rodičom a podobne, pretože by aj ona vytrhávala maloletú z bežného režimu a narúšala jej vývoj. Podľa otca je aj poľutovaniahodné, že matka žiada, aby otec nemal možnosť stráviť ani jedny Vianoce (24.12. a 25.12.) s dcérou, pričom tieto dni podľa nej môže byť maloletá výlučne s ňou ako matkou. Otec by považoval za spravodlivé, aby jedny Vianoce trávila maloletá s ním a nasledujúci rok s matkou. Otec nechápe ako matka dospela k záveru, že maloletá narodená dňa 2.7. by podľa úpravy styku rozsudkom súdu prvej inštancie trávila svoje narodeniny každý rok s otcom, pretože 2.7.2017 pripadá práve na nedeľu, kedy otec maloletú odovzdá matke a následne deň 2.7.2018 pripadá na pondelok, čo už je maloletá opäť v starostlivosti matky a tak toto bude najbližších pár rokov, takže práve otec bude vždy ukrátený o narodeninový deň svojej dcéry. Celý postoj matky k úprave styku považuje otec za malicherný, sebecký a vedený výlučne snahou o

pomstu voči nemu ako otcovi a celej jeho rodine. Otec poukázal aj na to, že matka viac ako jeden rok maloletú nezverila fundovaným odborníkom v oblasti psychológie alebo logopédie, pričom sám znalec jednoznačne v podanom posudku prehlásil, že maloletá zaostáva rečou za ostatnými deťmi a dokonca odporučil, aby bola maloletá umiestnená v špeciálnej materskej škôlke. Matka si zo znaleckého posudku, ktorý bol v konaní podaný vybrala len jednu vetu a na nej postavila celé svoje odvolanie. Opomína záver znalca, ktorý uviedol, že maloletá má vybudovanú vzťahovú väzbu k obidvom rodičom, obidvaja rodičia sú pre maloleť vzťahovo významné osoby, ktoré pozná a má k nim vybudovanú dôveru. Znalec sa dokonca vyjadril v tom zmysle, že striedavá osobná starostlivosť s nižšou frekvenciou striedania, t.j. v štvordňových intervaloch za predpokladu zachovania jedného predškolského zariadenia, jedného logopéda a iných špecialistov, ktorý budú potrební v rámci jej vývinu, by aj vzhľadom k vzťahovým väzbám maloletej k rodičom mohla zo psychologického hľadiska byť riešením v zmysle zabezpečovania starostlivosti s rizikom, že maloletá nedosiahla vo veku troch rokov takú úroveň kognitívneho vývinu, aby sa mohla viacmenej sama rozhodnúť, respektíve vyjadriť svoj názor k striedavej osobnej starostlivosti. Matka povýšila svoj vlastný záujem na záujem dcéry tým, že otcovi chce umožniť stýkať sa s dcérou iba necelé dva dni v priebehu dvoch týždňov a počas letných prázdnin na tri dni každé dva týždne, čím by sa vlastne radikálne obmedzil styk otca s dcérou a ich vzťah by ochladol, čo by mohlo mať za následok až ohrozenie rodičovského puta medzi otcom a dcérou, ktoré je pre vývoj dcéry obzvlášť dôležité a to najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že matka s dcérou žije v domácnosti s iným mužom, ktorý nie je otcom maloletej. Na základe uvedeného otec maloletej navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

4. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril aj kolízny opatrovník maloletej K.. Uviedol, že zotrváva na svojich doterajších vyjadreniach a súhlasí s odvolaním matky pokiaľ ide o rozhodnutie o úprave styku otca s maloletou K. a navrhuje tento upraviť tak ako to navrhla matka v odvolaní, s ohľadom na nízky vek maloletej.

5. K vyjadreniu otca na svoje odvolanie sa písomne vyjadrila matka maloletej. Uviedla, že nie je pravda, že by chcela otcovi odoprieť kontakt s maloletou. Sama navrhla rozsah v akom by sa mal otec s maloletou stýkať, berúc do úvahy výlučne potreby a záujmy maloletej K.. Tento návrh formulovala s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä na vek maloletej a všetky potreby. Bol to práve samotný otec, ktorý matke znemožnil stretávanie sa s maloletou K. v čase, keď mu bola zverená do osobnej starostlivosti na základe vydaného predbežného opatrenia. Konal tak v rozpore so záujmami maloletej K.. Otec sa neustále snaží vyvolať dojem, že matka sa pokúša o zamedzenie jeho styku s maloletou K. a koná tak v úmysle pomstiť sa mu a teda, že matka koná v rozpore so záujmami maloletej K.. Toto sa nezakladá na pravde. Matka v tejto súvislosti poukázala na skutočnosť, že po zmene vydaného predbežného opatrenia, kedy bola zo starostlivosti otca a maloletá zverená do starostlivosti matky, pričom týmto rozhodnutím nebol upravený styk otca s maloletou, matka aj tak umožňovala otcovi styk s maloletou K., pretože si uvedomovala, že je to v záujme maloletej. Následne sa matka ani neodvolala proti vydanému predbežnému opatreniu o úprave styku otca s maloletou, pretože toto považovala za vydané v súlade so záujmami maloletej K.. Pokiaľ ide o matku v odvolaní namietanú skutočnosť, že styk otca s maloletou každý druhý týždeň v čase od štvrtka 16.00 hod. narúša bežný režim maloletej, ktorá navštevuje predškolské zariadenie a narúša tak aj jej vývoj, na tomto matka zotrváva. Keby aj nastala situácia, ktorú otec vo svojom vyjadrení opísal, že by matka vzala maloleť zo škôlky na predĺžený víkend, jednalo by sa o výnimočnú situáciu, ku ktorej by nedochádzalo opakovane, na rozdiel od styku otca s maloletou. Na záver matka uviedla, že hoci ju otec maloletej obviňuje z akejsi snahy o pomstu, jediný kto sa snažil o pomstu prostredníctvom maloletej K. je sám otec a ona ako matka činí kroky výlučne so zreteľom na zdravý psychický a fyzický vývoj maloletej.

6. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka maloletej K. k odvolaniu matky sa vyjadril písomne otec maloletej. Uviedol, že toto vyjadrenie považuje za irelevantné a to najmä z ohľadu na skutočnosť, že samotný opatrovník nepodal voči rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie a preto niet žiadneho relevantného a vôbec nie zákonného dôvodu, aby sa vyjadroval k odvolaniu matky v kontexte, že sa k nemu pripája. Ak kolízny opatrovník vychádzal z toho, že rozsudok v časti úpravy styku otca s maloletou je v rozpore so záujmami maloletej, tak mal právo ale aj povinnosť podať voči tomuto rozsudku odvolanie, čo ale neurobil, čím v zásade potvrdil správnosť rozhodnutie súdu prvej inštancie. V tomto zmysle je potom jeho vyjadrenie k odvolaniu matky, ktorým spochybňuje predmetný rozsudok nepochopiteľné a vedie k záveru že buď opatrovník nekonal v súlade so záujmami maloletého dieťaťa alebo sa neoboznámil s vecou samou. Otec sa tiež domnieva, že opatrovník, ktorý by mal zastupovať záujmy maloletého dieťaťa, je povinný komplexne sa vyjadriť k celej veci, nielen sa pripojiť k odvolaciemu návrhu matky, pričom ani nevedie dôvody na základe, ktorých dospel k svojmu záveru. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie sa opatrovník v nadväznosti na závery podaného znaleckého posudku vyjadril

len tak, že odporučil zveriť maloletú do starostlivosti matky a otca zaviazat' na primerané výživné, ale nevyjadril sa k úprave styku otca s maloletou, čo však bola v konaní veľmi podstatná otázka. Terajšie vyjadrenie opatrovníka k odvolaniu matky tak považuje otec len za vedené záujmom samotnej matky a nie záujmom maloletej K..

7. K tomuto vyjadreniu otca maloletej na vyjadrenie kolízneho opatrovníka sa písomne vyjadrili tak kolízny opatrovník ako aj matka maloletej. Kolízny opatrovník maloletej uviedol, že k odvolaniu matky sa vyjadroval z dôvodu, že ho na to vyzval konajúci súd, aj keď sám odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie nepodal. Úprava styku navrhnutá matkou v podanom odvolaní je navrhnutá na základe potrieb a záujmov maloletej, s čím kolízny opatrovník súhlasí vzhľadom na vek a potreby maloletej, pričom vychádza aj zo záverov znaleckého posudku. Matka otcovi nebráni v stretávaní a dožaduje sa takej úpravy styku, aby vyhovoval maloletej K.. Nakoniec kolízny opatrovník uviedol, že koná v záujme a v prospech maloletého dieťaťa a nie je si vedomý zanedbania povinností pri plnení svojej funkcie. Matka maloletej Diany uviedla, že nevie na základe čoho otec dospel k záveru, že kolízny opatrovník koná v rozpore so záujmami maloletej. Len samotná skutočnosť, že opatrovník súhlasil s jej odvolacím návrhom na úpravu styku otca s maloletou nemôže byť dôvodom takéhoto obviňovania kolízneho opatrovníka. Vyjadrenie otca tak hodnotila ako vedené jeho nespokojnosťou s vyjadrením opatrovníka, ktoré vyznelo v prospech matky a nie v prospech jeho subjektívnych predstáv.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku II. v napadnutej časti o určení vyživovacej povinnosti otca na maloletú Dianu ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP a vo výroku III. podľa § 388 CSP zmeniť, a to z nasledovných dôvodov:

9. S konaním o rozvod manželstva je podľa § 100 CMP spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode. Súd má preto povinnosť v konaní o rozvod manželstva upraviť rodičovské práva a povinnosti rozvádzajúcich sa manželov k ich maloletým deťom, najmä rozhodnúť o tom, ktorý z rodičov bude vykonávať o maloleté dieťaťa osobnú starostlivosť, akým výživným bude druhý z rodičov prispievať na výživu maloletého dieťaťa, prípadne aj upraviť styk s maloletým dieťaťom, či iné otázky.

10. V takomto konaní rovnako ako v každom inom konaní o úprave rodičovských práv a povinností musí byť prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu najlepší záujem maloletého dieťaťa /čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 30. septembra 1990, čl. 5 Zákona o rodine/. V prípade rozhodovaní o osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, preto musí súd zisťovať najmä vhodnosť výchovného prostredia u každého z rodičov, ich podmienky, osobnostné predpoklady pre starostlivosť a výchovu, vzájomné vzťahové väzby. Okrem toho musí byť pri rozhodovaní venovaná názoru maloletého dieťaťa náležitá pozornosť zodpovedajúca veku a rozumovej vyspelosti maloletého dieťaťa /čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 30. septembra 1990, čl. 5 Zákona o rodine, § 43 ods. 1 Zákona o rodine, § 38 ods. 1 CMP/.

11. V prípade rozhodovania o osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa pri rozvode manželstva musí konajúci súd vychádzať z premisy, že záujmom maloletého dieťaťa je, aby bolo v osobnej starostlivosti oboch rodičov. To sa odzrkadlilo aj v zákonnej úprave, keď § 24 ods. 2 Zákona o rodine stanovuje, že ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa a ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

12. Aj v prípade, že tieto zákonné podmienky na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nie sú splnené a maloleté dieťa je zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, dbá konajúci súd na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi /§ 24 ods. 4 Zákona o rodine/. Právo na starostlivosť a výchovu dieťaťa patrí obom rodičom, pričom obsahom tohto práva je aj právo na stretávanie sa s maloletým dieťaťom. Vylúčenie jedného z rodičov z práva na styk s dieťaťom alebo jeho obmedzenie predpokladá zo strany súdu zistenie takých dôvodov na strane tohto rodiča alebo maloletého dieťaťa, ktoré nepochybne môžu viesť k záveru, že styk rodiča s dieťaťom je spôsobilý vážne ohroziť život, zdravie, či psychický vývin maloletého dieťaťa. Ak takéto dôvody konajúci súd nezistí, musí pri úprave styku maloletého dieťaťa s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti, konať tak, aby určeným rozsahom styku vytváral predpoklad zachovania a prehlbovania vzájomných citových väzieb medzi rodičom a maloletým dieťaťom a aby rozsah určeného styku umožňoval aj rodičovi, ktorému nie

je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, plniť jeho úlohu vo výchove maloletého dieťaťa a tak napomáhať k zdravému vývinu maloletého dieťaťa. Len takáto úprava styku rodiča s maloletým dieťaťom je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

13. V predmetnej veci súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania nezistil žiadne skutočnosti, tak na strane otca ako aj na strane maloletej Diany, ktoré by odôvodňovali obmedzenie styku otca s maloletou. Naopak, z vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletá Diana má vytvorený silný citový vzťah a pozitívne reaguje nielen na prítomnosť matky ale aj otca, maloletá má k obojom rodičom vytvorenú dôveru, resp. sa v ich blízkosti cíti bezpečne, obaja rodičia majú rovnaký význam z hľadiska výchovy maloletej a absencia vplyvu oboch rodičov na výchovu maloletej by mohla byť negatívom /znalec PhDr. Benkovič/. Súdom ustanovený znalec tiež konštatoval, že otec má dostatočné osobnostné predpoklady na zabezpečovanie starostlivosti o maloletú, maloletá a jej vývin sú v jeho živote prioritou a chce aktívne napomáhať k tomu, aby sa maloletá dobre vyvíjala.

14. Uvedené skutočnosti aj podľa názoru odvolacieho súdu odôvodňujú určenie rozsahu styku otca s maloletou Dianou v rozsahu, ako to urobil súd prvej inštancie. Pravidelný styk otca s maloletou v určenom rozsahu môže prispieť k zdravému vývoju maloletej Diany, čo je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Určeniu styku v stanovenom rozsahu počas bežného roka /nepárny týždeň v roku kedy si otec prevezme dieťa vo štvrtok o 16,00 hod. a v nedeľu o 18,00 hod. dieťa matke odovzdá/ nebráni podľa odvolacieho súdu ani skutočnosť, že maloletá Diana navštevuje materskú škôlku. Podľa vyjadrenia matky maloletá škôlku navštevuje na 4 hodiny denne a odvolací súd preto nevidí žiadny dôvod, pre ktorý by sa vynechanie škôlky maloletou na dobu 8 hodín mesačne malo negatívne prejaviť na vývine maloletej. Ako už bolo uvedené, maloletá a jej vývin sú v živote otca prioritou, otec chce aktívne napomáhať k tomu, aby sa maloletá dobre vyvíjala, a preto odvolací súd nepochybuje o tom, že otec dokáže v čase, kedy je maloletá Diana v rámci určeného styku v jeho starostlivosti, vytvoriť také podmienky, prostredie a podnety, ktoré budú viesť k napredovaniu maloletej v jej vývine.

15. Odvolací súd však musí dať za pravdu matke maloletej Diany pokiaľ ide o určenie styku otca s maloletou počas letných prázdnin. Súdom prvej inštancie určený styk neumožňuje, aby maloletá Diana strávila svoje narodeniny /02.07./ aj s matkou, keď podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie v mesiaci júl každého roka má byť maloletá v čase od 01.07. do 15.07. u otca /v čase prázdnin a sviatkov, na ktoré súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou sa úprava styku otca s maloletou pre bežný rok - nepárny týždeň v roku od štvrtka 16,00 hod. do nedele 18,00 hod./.

16. Z tohto dôvodu potom odvolací súd zmenil úpravu styku otca s maloletou na dobu letných prázdnin, mesiace júl a august každého roka tak, že v mesiaci júl v párnom roku si otec dieťa dňa 1.7. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.7. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá, v mesiaci august párneho roku si otec dieťa dňa 1.8. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.8. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; v mesiaci júl v nepárnom roku si otec dieťa dňa 16.7. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 31.7. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá a v mesiaci august nepárneho roku si otec dieťa dňa 16.8. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 31.8. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá. Takto určený styk umožňuje, aby maloletá Diana trávila svoje narodeniny ale i čas letných prázdnin rovnomerne s otcom i matkou. K námietke matky, že maloletá Diana nie je školopovinná a preto sa jej čas neriadi školskými prázdninami a tieto nie sú pre ňu dôležité odvolací súd uvádza, že bez ohľadu na vek dieťaťa je čas prázdnin /letných, či jarných/ a sviatkov /vianočné, novoročné, veľkonočné/ časom, kedy môže byť rodič s dieťaťom dlhšie, môžu spolu napríklad stráviť dovolenku, či inú aktivitu, na ktorú počas bežného roka nemajú čas, a preto nie je vhodné /ani pre maloleté dieťa a ani pre žiadneho z jeho rodičov/, aby bolo obdobie prázdnin a sviatkov narúšané stykom v rozsahu, ktorý platí pre bežný rok.

17. Čo sa týka vyživovacej povinnosti otca na maloletú Dianu, tak ako bola určená napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o tejto otázke vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie ohľadne určenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú Dianu a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

18. Na základe vyššie uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. v napadnutej časti o určení vyživovacej povinnosti otca na maloletú Dianu podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a vo výroku III. podľa § 388 CSP zmenil tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou Dianou

nasledovne: - každý nepárny týždeň v roku tak, že si dieťa vo štvrtok o 16,00 hod. prevezme pred bytom matky a v nedeľu o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - v mesiaci júl v párnom roku tak, že si dieťa dňa 1.7. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.7. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - v mesiaci august párneho roku tak, že si dieťa dňa 1.8. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 15.8. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - v mesiaci júl v nepárnom roku tak, že si dieťa dňa 16.7. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 31.7. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - v mesiaci august nepárneho roku tak, že si dieťa dňa 16.8. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 31.8. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas vianočných sviatkov v párnom roku tak, že si maloletú dňa 25.12. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 29.12. o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas novoročných sviatkov nepárnom roku tak, že si maloletú dňa 30.12. o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a dňa 4.1. nasledujúceho roku o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas jarných školských prázdnin v párnom roku tak, že si maloletú v pondelok o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a v nedeľu o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá; - počas veľkonočných sviatkov v nepárnom roku tak, že si maloletú na Veľkonočný piatok o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a na Veľkonočný pondelok o 18,00 hod. dieťa matke pred jej bytom odovzdá.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.